

Ασφάλεια και Υγεία των Εργαζομένων

Στα πλαίσια του εμπλουτισμού του περιεχομένου του μαθήματος «Στοιχεία Δικαίου και Τεχνική Νομοθεσία» με νέα θεματικά πεδία, που αφορούν τις νέες τάσεις στην αγορά εργασίας, από τα μέσα της δεκαετίας του '90, διδάσκεται η ενότητα «Ασφάλεια και Υγεία των Εργαζομένων». Η ερευνητική και διδακτική δραστηριότητα στο εν λόγω πεδίο αναπτύχθηκε από τη διδάσκουσα - συγγραφέα του παρόντος, η οποία εξεπρόνησε στον Τομέα ΑΚΕΔ Διδακτορική Διατριβή, με τίτλο «Ηλεκτρικά Εργατικά Ατυχήματα κατά την παραγωγή, μεταφορά και διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα».

Η Διατριβή αυτή, είναι η πρώτη στην Ελλάδα που πραγματεύεται θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων. Είναι δε εξειδικευμένη σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς κινδύνους (ηλεκτρισμός) και μελετά και συγκεκριμένο κλάδο παραγωγικής δραστηριότητας.

Το υλικό της διατριβής είναι πλούσιο και συστηματικά συγκεντρωμένο, αναφερόμενο σε όλες τις πτυχές του προβλήματος σε Ελληνικό και διεθνές επίπεδο. Η ανάκτηση πληροφοριών μέσω του Internet, έδωσε τη δυνατότητα εξεύρεσης των πιο σύγχρονων και επικαιροποιημένων πηγών πληροφόρησης. Η κριτική θεώρηση και μελέτη των σύγχρονων θεωριών και των μέχρι τώρα προτεινόμενων μοντέλων ανάλυσης ατυχημάτων και των οικονομικών τους επιπτώσεων, οδήγησε στην πρόταση ενός νέου μοντέλου, με οικονομικές, τεχνικές και διοικητικές παραμέτρους.

Από την διατριβή προτείνονται τρία νέα μοντέλα:

- το μοντέλο εκτίμησης των οικονομικών επιπτώσεων της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου, στο επίπεδο της επιχείρησης,
- το μοντέλο ενός νέου δελτίου εργατικού ατυχήματος, και
- το μοντέλο της διοικητικής δομής του συστήματος διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας των Εργαζομένων στην επιχείρηση.

Η ορθή λειτουργία και αποδοτικό-

τητα των μοντέλων, είναι αλληλεξαρτώμενες.

Το προτεινόμενο μοντέλο εκτίμησης των οικονομικών επιπτώσεων της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου στο επίπεδο της επιχείρησης, διακρίνεται από όλα τα μέχρι σήμερα προταθέντα παρόμοια μοντέλα. Χωρίς να απαιτεί πολύπλοκους μαθηματικούς υπολογισμούς, προσεγγίζει με μεγάλη ακρίβεια το κόστος, όχι μόνον των εργατικών ατυχημάτων, αλλά συνολικά της πολιτικής πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου στην επιχείρηση.

Αν και προτείνεται η εφαρμογή του στη συγκεκριμένη εταιρία, είναι κατάλληλο για οποιαδήποτε επιχείρηση και μάλιστα, ανεξάρτητα από το μέγεθός της, το ιδιοκτησιακό της καθεστώς και την παραγωγική της δραστηριότητα.

Το μοντέλο έχει τη δυνατότητα προσαρμογής σε νέες νομοθετικές υποχρεώσεις, που επιβάλλονται με την πάροδο του χρόνου. Δίνει στην εταιρία τη δυνατότητα να κοστολογήσει την απλή συμμόρφωσή της με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, αλλά και την πολιτική της για αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας, πέρα από το ελάχιστο απαιτητό, εάν το επιθυμεί.

Το προτεινόμενο νέο δελτίο εργατικού ατυχήματος, περιορίζει στο ελάχιστο την καταχώρηση στοιχείων με μορφή ελεύθερου κειμένου, ώστε όλα τα στοιχεία να είναι ομοιόμορφα, για να μπορεί να γίνει στατιστική τους επεξεργασία.

Οι αναφορές (report) του συστήματος, μπορεί να είναι πολλές, είτε τυποποιημένες εκ των προτέρων είτε με βάση τις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών του συστήματος, που διατυπώνονται με ερωτήσεις.

Όπως έχει αποδειχτεί, όλοι οι εργαζόμενοι δεν παθαίνουν τα ίδια ατυχήματα (π.χ. οι ηλεκτροτεχνίτες παθαίνουν ηλεκτροπληξίες). Με το προτεινόμενο σύστημα, οι δείκτες συχνότητας και σοβαρότητας των ατυχημάτων, μπορούν να υπολογισθούν ανά παραγωγική μονάδα, ανά μήνα,

ανά έτος, ανά ειδικότητα εργαζομένου, ανά βάρδια κ.λπ. Επίσης, μπορεί να συνδυαστούν τα ατυχήματα, με τις υπερωρίες ή με εργασία τα σαββατοκύριακα ή θεομηνίες και μάλιστα διαχρονικά. Έτσι, μπορεί πιθανά να αποκαλυφθεί ότι, τα σαββατοκύριακα μπορεί να γίνονται λιγότερα ατυχήματα σε σχέση με τις καθημερινές, αλλά στην ουσία περισσότερα αναλογικά με τον αριθμό των εργαζομένων που συμμετέχουν στις εργασίες τα σαββατοκύριακα. Ή μπορεί να αποδειχθεί ότι, μεγάλο ποσοστό των ατυχημάτων συμβαίνει σε κάπως μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους, αναλογικά με τον αριθμό τους.

Η παρακολούθηση των δεικτών σε μηνιαία και ετήσια βάση ανά παραγωγική μονάδα για μια περίοδο 3-5 ετών, θα αποκαλύψει άγνωστες μέχρι τώρα πλευρές του επαγγελματικού κινδύνου που διατρέχουν οι εργαζόμενοι, θα εντοπίσει και θα αποτελέσει ασφαλέστατο οδηγό για την εξάλειψη ή μείωσή τους.

Οι δείκτες συχνότητας και σοβαρότητας σε επιχειρησιακό επίπεδο για μία τόσο μεγάλη επιχείρηση, με τόσο μεγάλη γεωγραφική εξάπλωση και με τόσα διαφορετικά αντικείμενα εργασιών, δεν οδηγεί ουσιαστικά στην αποκάλυψη των κινδύνων και συνεπώς, στην πρόληψή τους.

Άλλες χρήσιμες πληροφορίες που μπορούν να παραχθούν από το σύστημα, είναι η ανάγκη εκπαίδευσης του προσωπικού, η συνεισφορά των υλικών ή και των μεθόδων εργασίας στην πρόληψη ατυχήματος, η εμπλοκή των Τεχνικών Ασφάλειας, των Γιατρών Εργασίας και των Δικηγόρων σε υποθέσεις ατυχημάτων, η θετική ή αρνητική επίδραση εργασιακών μεταβολών στην πρόκληση ατυχημάτων, κ.ά. Όμως, η σημαντικότερη καινοτομία του προτεινόμενου δελτίου εργατικού ατυχήματος είναι ότι, με τις πληροφορίες που συλλέγει και τον τρόπο που τις καταχωρεί, επιτρέπει ταυτόχρονα την εκτίμηση του κόστους των ατυχημάτων, σύμφωνα με το μοντέλο οικονομικών, επιπτώσεων που προτείνεται

της
Παρασκευής
Μπάτρα
Δρ. Ηλεκτρ.
Μηχ/κού ΕΜΠ,
Λέκτορα Τομέα
ΑΚΕΔ ΕΜΠ

στην ίδια διατριβή. Τέλος, η προτεινόμενη διοικητική δομή για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στο επίπεδο της επιχείρησης, συμβάλλει στην εξοικονόμηση ανθρωπίνων πόρων, στη μείωση των μετακινήσεων από το κέντρο στην περιφέρεια, στην αξιοποίηση των διαπροσωπικών επαφών που έχουν το πλεονέκτημα να αναπτύσσονται στις τοπικές κοινωνίες, στην εξειδίκευση στις τοπικές ανάγκες, στην ταυτόχρονη απεξάρτηση της περιφέρειας από το κέντρο, αλλά και στην ορθολογική σύνδεσή της με αυτό.

Από τότε που ξεκίνησα το Διδακτορικό μου και μέχρι σήμερα, επέβλεψα και καθοδήγησα αρκετούς φοιτητές στην εκπόνηση των Διπλωματικών τους Εργασιών στον Τομέα ΑΚΕΔ, με θέματα στην ευρύτερη περιοχή της Ασφάλειας της Εργασίας. Επίσης, πραγματοποίησα δημοσιεύσεις σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια, είτε αυτοτελώς, είτε

σε συνεργασία με τις κ.κ. Αλίκη Χατζοπούλου και Μαρία Ιωαννίδου, καθώς και με τον κ. Γεώργιο Τσομπάνογλου, επίκουρο καθηγητή Κοινωνιολογίας της Εργασίας, στο Πανεπιστήμιο του Αιγαίου.

Μία από τις δημοσιεύσεις αυτές βραβεύτηκε από το Θωμαϊδείο Ίδρυμα του ΕΜΠ, ως μία από τις καλύτερες που δημοσίευσαν σε διεθνή συνέδρια οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΕΜΠ, το έτος 2000.

